

Aan de dorpsraden, de Stichting
Landschapsbeheer Zeeland, Het Zeeuws
Landschap, de Vereniging tot behoud van
Natuurmonumenten en de Stichting
Belangenvereniging Zak van
Zuid-Beveland.

Uw kenmerk:
Uw brief van:

Ons kenmerk: 10.19340
Heinkenszand, 15 NOV. 2010

Onderwerp:
lijst van waardevolle bomen

Geachte heer, mevrouw,

Zoals u wellicht weet bestond al enige tijd het voornemen om het vereiste van een kapvergunning voor het rooien van bomen te beperken tot waardevolle bomen. Hiertoe was het nodig een inventarisatie uit te voeren. Dat bleek een flink karwei te zijn. De inventarisatie is in ontwerp gereed doch blijft voorlopig beperkt tot een lijst met alle waardevolle bomen op gronden van particulieren en bedrijven. In een later stadium zullen daar ook aan toegevoegd worden de (andere) waardevolle bomen die staan in de openbare ruimte.

Na vaststelling van de lijst is alleen voor de op die lijst genoemde bomen een omgevingsvergunning (kapvergunning) vereist, evenals voor alle bomen in de openbare ruimte.

Van overheidsinstanties en terreinbeheerders mag zoveel zorg, betrokkenheid en verantwoordelijkheid verwacht worden dat zij niet zonder noodzaak bomen rooien. In dit verband wijzen wij er op dat voor het rooien van houtopstand buiten de bebouwde kom een melding is vereist ingevolge de Boswet dan wel een aanlegvergunning benodigd is. De ontwerp lijst (met bijbehorende toelichting en detail tekeningen) ligt met ingang van donderdag, 25 november aanstaande, gedurende 2 maanden voor een ieder ter visie op het gemeentehuis van Borsele te Heinkenszand. Gedurende die tijd kan een ieder voorstellen doen om de lijst aan te vullen of te wijzigen. Gaarne nodigen wij u daartoe uit.

De ontwerp lijst met een toelichting en een algemene overzichtstekening is bijgevoegd. Detail lijsten en tekeningen per kern (inclusief het bijbehorende buitengebied) kunnen geraadpleegd worden op de site van Borsele (www.borsele.nl) Een en ander ligt uiteraard ook voor een ieder ter visie op het gemeentehuis tijdens de openstellingsuren. Contactpersoon is de heer J. Krijger van de afdeling Woonomgeving. (tel. 0113/238418)

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Borsele,
namens hen, hoofd.afd Woonomgeving,
Jacques Uitterhoeve

Behandeld door: Jacques Uitterhoeve, doorkiesnummer (0113) 23 84 11
Wilt u bij de beantwoording van deze brief 'Ons kenmerk' vermelden.

Bijlagen:

Toelichting op de Inventarisatie van waardevolle bomen op gronden van particulieren, bedrijven en grenslinden.

Inleiding

In het kader van vermindering van administratieve lasten en vereenvoudiging van procedures heeft de raad eerder te kennen gegeven het vereiste van een kapvergunning te willen beperken tot waardevolle bomen. Alvorens daar toepassing aan te kunnen geven moest er eerst een inventarisatie plaats vinden. Die is recent afgerond.

Bomen hebben een landschappelijke-, cultuur(historische)-, ecologische-, monumentale- of belevingswaarde. Zij zijn belangrijk voor mens en natuur. Het zijn kenmerkende elementen in hun omgeving. Bomen hebben een positieve invloed op het milieu. Zij vormen een biotoop voor fauna, geven beschutting en filteren stof en roetdeeltjes in de lucht. Het is daarom van belang om waardevolle bomen te beschermen, zeker in Borsele, omdat de Zak van Zuid-Beveland is aangewezen als Nationaal Landschap.

Voor het beschermen van het bomenbestand is in de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) bepaald dat een kapvergunning benodigd is. Behoudens in een enkel geval wordt aan de hand van dit beleid een vergunning verleend. Door alleen de waardevolle bomen te beschermen ontstaat een vereenvoudiging en kan het aantal aanvragen om een kapvergunning flink afnemen. Enkel wanneer bomen voorkomen op een lijst met waardevolle bomen is een kapvergunning nodig. Het vorenstaande betekent niet dat de bomen die niet op deze lijst staan niet meer van betekenis zijn, integendeel. Betrokkenen geven er voortdurend blijk van veel waardering voor groen te hebben. Ook kan het afgeleid worden uit de terughoudende opstelling daar waar het gaat om aanvragen om een kapvergunning. Mede gelet op ervaringen van andere gemeenten hebben wij er vertrouwen in dat rechthebbenden van niet waardevolle bomen deze niet zonder noodzaak zullen rooien.

Wet- en regelgeving

Boswet

De Boswet verplicht eigenaren van houtopstanden buiten de bebouwde komgrenzen hun voornemen tot kap te melden bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Bijna altijd wordt de eigenaar verplicht te herplanten. De Boswet is onder meer niet van toepassing op houtopstanden op erven en in tuinen binnen de bebouwde kom en op wegbeplantingen en éénrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voor zover bestaande uit populieren of wilgen, Italiaanse populieren, linden, paardenkastanjes, treurwilgen, vruchtbomen en windschermen om boomgaarden. Veelal wordt de aanvrager verplicht te herplanten.

Het vorenstaande houdt in dat voor het kappen van houtopstanden buiten de bebouwde kom, naast het doen van een melding, ook een kapvergunning nodig is.

Wet Ruimtelijke Ordening

Ook de Wet Ruimtelijke Ordening biedt de mogelijkheid om in bestemmingsplannen beperkende bepalingen op te nemen omtrent het behoud van houtopstanden. Dat is gebeurd in het bestemmingsplan Borsels Buiten. Het merendeel van de dijken genieten een bescherming omwille van hun waarden. In de voorschriften is daarom bepaald dat het rooien van bomen gebonden is aan een aanlegvergunning. Om de belangen goed te dienen wordt steeds bepaald dat herplant dient plaats te vinden.

APV

Het verbod in artikel 79 e.v. van de APV heeft betrekking op houtopstanden zowel binnen als buiten de bebouwde. Het verbod geldt onder meer niet voor wegbeplantingen en eenrijige

beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voor zover bestaande uit niet geknotte populieren of wilgen, vruchtbomen en windschermen om boomgaarden en bomen met een stamdiameter tot 20 cm., gemeten 1.3 meter boven de grond.

Bepaald is dat de grenzen van de bebouwde kom samenvallen met de grenzen van de bebouwde kom ingevolge de Wegenverkeerswet.

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet is gericht op de bescherming van inheemse plant- en diersoorten. Deze wet heeft ook gevolgen voor het rooien van bomen.

Bij de ontwikkelingen en groenbeheer rond bomen moet gekeken worden naar de natuurwaarden (onder andere de aanwezigheid van beschermde soorten) en de schadelijke gevolgen die soorten ondervinden bij de uitvoering van werken. Werken zoals het snoeien en rooien van bomen mogen daarom niet in het broedseizoen van vogels (van half maart tot eind juli) worden uitgevoerd. Voor het uitvoeren van werken die strijdig zijn met de Flora- en Faunawet kan ontheffing worden aangevraagd.

Inventarisatie

De Bomenstichting beheert een landelijk Register van Monumentale Bomen. Hierin zijn alle bomen opgenomen die volgens de Bomenstichting nationaal van belang zijn. Het betreft zowel gemeentelijke bomen als bomen in eigendom van derden. Het gaat om bomen met een hoge leeftijd en met bijzondere waarden. Het register heeft geen juridische status.

In het landelijk register monumentale bomen komen 32 bomen voor die in Borsele staan. Verder is gebruik gemaakt van een in 1991 door de Stichting Landschapsverzorging Zeeland, in onze opdracht gedane inventarisatie van waardevolle bomen.

Die inventarisatie is uiteraard geactualiseerd. Een aantal bomen bleken te zijn gerooid terwijl een aantal andere bomen zijn uitgegroeid tot waardevolle exemplaren.

Criteria

Van belang in zijn algemeenheid is dat de bomen een goede conditie hebben en zich op een standplaats voldoende kunnen ontwikkelen.

- a. de boom moet **karacteristiek** zijn in relatie tot de standplaats (landschapselement en typerende vorm voor de dorpsaankleding). De boom mag geen onherstelbare conditie hebben. De boom is door zijn leeftijd en verschijningsvorm onvervangbaar voor het karakter van de omgeving,
- b. de boom moet **beeldbepalend** zijn voor de omgeving. Door hun leeftijd moeten beeldbepalende bomen een structurerend element vormen voor de ruimte waarin die staat dan wel een relatie hebben met bebouwing,
- c. de boom is **dendrologisch** (zeldzaam) van bijzondere waarde. Dan gaat het om een zeldzaamheid of variëteit of een bijzondere groeivorm als gevolg van natuurlijke oorzaken,
- d. de boom heeft een **cultuurhistorisch** waarde. De boom heeft een verwevenheid met de geschiedenis van de omgeving. Hiertoe dienen ook gerekend te worden herdenkingsbomen en markeringsbomen, zoals grensbomen en bakenbomen,
- e. de boom heeft een **natuurwaarde**. De boom heeft betekenis doordat er zeldzame planten of dieren in leveren dan wel maakt onderdeel uit van een ecologische hoofdstructuur,
- f. de boom heeft een **monumentaal** karakter. Voorwaarde is dat de boom is opgenomen in de lijst van monumentale bomen van de Bomenstichting,
- g. de boom is **zeldzaam**. De dikte, leeftijd of hoogte moet dan bijzonder zijn in de gemeente, de regio of de provincie.

Doublures

Uit het vorenstaande moge blijken dat, ondanks het voornemen om het vereiste van een kapvergunning af te schaffen, er nog voldoende waarborgen zijn tegen het ongebreideld kappen. Daarenboven wordt groen zowel door onze inwoners als, ondernemingen en instellingen hooglijk gewaardeerd.

Tot nu toe is praktijk dat wanneer een aanlegvergunning vereist is dan wel een melding ingevolge de Boswet gedaan wordt, er geen kapvergunning meer verleend wordt. Strikt genomen zijn het enerzijds doublures doch anderzijds vormt het een extra waarborg tegen illegaal kappen.

Uitgezonderd van de inventarisatie

De inventarisatie heeft alleen betrekking op de waardevolle bomen op gronden van particulieren, bedrijven en grenslinden. Dus niet op (andere) bomen die staan in de openbare ruimte. Bomen in de openbare ruimte binnen de bebouwde kom worden beheert en onderhouden door de gemeente en die buiten de bebouwde kom door het waterschap, de provincie, het Rijk dan wel terreinbeheerders, zoals de Stichting Landschapsbeheer Zeeland en het Zeeuws Landschap. Vaak gaat het dan om wegbeplantingen, boombeplantingen in plantsoenen, grenslinden e.d. Praktijk is dat overheidsinstanties en terreinbeheerders zoveel zorg, verantwoordelijkheid en betrokkenheid aan de dag leggen dat zij niet zonder noodzaak bomen rooien. Verder vormt een waarborg dat voor het rooien van houtopstand buiten de bebouwde kom een melding vereist is ingevolge de Boswet dan wel een aanlegvergunning.

BOOMSOORT

De boomsoort is een belangrijk criterium voor opname op de lijst van waardevolle bomen. Hieronder volgt een opsomming van de soorten.

Spaanse aak

Als inheemse soort heeft deze boom een hoge ecologische waarde. Het is een soort die veel voorkomt in plantsoenen, dijkbeplantingen. Zelden ziet men een solitair, bv. in Ellewoutsdijk.

esdoorn

Komt weinig voor als waardevolle boom. Op het landgoed Landlust te Heinkenszand staan enkele waardevolle, monumentale exemplaren.

zilveresdoorn

Van deze soort zijn er niet veel waardevolle exemplaren. De grootste staan in de pastorietaan te Kwadendamme.

rode paardekastanje

komt voor op erven, minder algemeen als de witte paardekastanje. De laatste jaren zijn er exemplaren aangetast door de kastanjeziekte.

witte paardekastanje

Dit is de meest algemene soort op erven. Het is een boom die meestal als solitair of als groep aangeplant werd. Verder ziet men deze soort als wegbeplanting of als dorpsboom. Een bijzonder voorbeeld is de kastanje bij de klapboom te Oudelande. Veel bomen van deze soort zijn de laatste jaren afgestorven en gerooid omwille van de aantasting door de kastanjeziekte, bijvoorbeeld aan de Kerklaan te Heinkenszand.

zwarte els, ruwe berk, zachte berk

Van deze soorten zijn geen waardevolle exemplaren aangetroffen. Het zijn snelgroeende soorten met een relatief korte levensduur.

haagbeuk

Komt voor als solitairboom. Een groot exemplaar staat op de Ring te Nieuwdrorp.

tamme kastanje

Deze soort komt weinig voor.

meidoorn

Dit is een algemeen voorkomende soort. Veel exemplaren staan in heggen of als uitgegroeid uit een heg. Ook solitairbomen komen voor. Een belangrijke bedreiging is bacterievuur.

beuk en bruine beuk

Deze soort komt algemeen voor, in parkjes en op erven. Een bijzonder exemplaar, een treurbeuk staat op de begraafplaats, Kerkdreef te Heinkenszand. Enkele waardevolle beuken zijn in de afgelopen jaren gerooid door aftakeling. Belangrijke aantasting zijn de beukenbladluis en de beukenwolschildluis. Een andere oorzaak van achteruitgang zijn uitdroging in droge zomers.

es

Deze soort komt algemeen voor, als weg- en dijkbeplantingen, op erven plantsoenen en in tuinen. De ze soort heeft algemeen een slechte vitaliteit door uiteenlopende aantastingen. Categorie 1. De Bomenstichting bepaalt welke bomen op een nationale lijst van waardevolle bomen geplaatst worden.

hulst

Een groenblijvende soort. Komt zelden voor.

walnoot

Deze soort komt veel voor op erven en in boomgaarden. Op zeker 50 % van de erven staan walnoten. Om deze reden zijn enkel de uitzonderlijk waardevolle exemplaren op de lijst opgenomen.

appel

Komt bijzonder veel voor op erven. Enkel de zeer waardevolle appels zijn opgenomen op de lijst, het gaat meestal om solitaire exemplaren.

plataan

algemeen als wegbeplanting en in plantsoenen. De vitaliteit is algemeen goed, doch wisselend door aantasting door bladvlekkenziekte en schimmelaantasting.

grauwe abeel

Komt hier en daar voor als wegbeplanting of als solitair.

Europese en Amerikaanse populieren

Dit zijn algemeen voorkomende boomsoorten, vooral als weg- en dijkbeplantingen, op erven, in bosjes. Het zijn bomen met een korte levensduur. De afgelopen jaren zijn verschillende dijkbeplantingen vervangen.

zwarte populieren

Een verdwijnende soort is de Italiaanse populier. Deze wordt nog nauwelijks aangeplant. Het zijn bomen met een hogere ecologische betekenis tegenover de Europese en Amerikaanse populieren.

kers

Een algemeen aangeplante boomsoort, vooral in boomgaarden.

pruim

Komt algemeen voor in boomgaarden.

vleugelnoot

Een weinig voorkomende soort.

peer

Een zeer algemene boomsoort in tuinen en boomgaarden. Opmerkelijk zijn de leiperen.

zomereik

Komt veel voor in wegbeplantingen, bosjes, solitair, in plantsoenen en in tuinen. Er zijn weinig oudere eiken.

schietwilg

komt voor als weg- en dijkbeplanting, erfbeplanting. Er zijn weinig bomen uitgegroeid tot monumentale bomen.

Deze soort komt veel voor als knotwilg. Dan zijn zij weer waardevol voor natuurbehoud.

kraakwilg

zuivere kraakwilg is eerder zeldzaam. Deze soort komt wel voor gemengd met schietwilg.

treurwilg

Komen vrij veel voor: in plantsoenen, in tuinen en op erven.

Taxus

Algemeen voorkomen op: begraafplaatsen, tuinen en in plantsoenen. Opmerkelijk zijn enkele lijnvormig aangeplante taxussen op begraafplaatsen Hoedekenskerke en Heinkenszand.

linden

komen veelvuldig voor. Vooral de grenslinden nemen een belangrijke plaats in, in zulke aantallen dat dit voor Nederland uniek is. Ook zijn er solitaire, wegbeplanting.

kleinbladige linde

komt veel als grenslinde voor.

hollandse linde

grootbladige linde

zilverlinde

gladde iep

Hollandse iep : vegeta en belgica

LIJST WAARDEVOLLE BOMEN GEMEENTE BORSELE

opname 2010

Objectnr	Subnr	adres	kern	aant	boomsoort	plantjaar	O=openbaar P=partic	Nederlandse naam	a karakteristiek	b beeldbepalend	c cultuurhistorisch	d dendrlogisch	e natuurwaarde	f zeldzaam	g monumentaal	sectie	Perceelnr
404		Lewediijk	Lewedorp	1	Tilia europaea 'Zwarte Linde'	1871 P		linde	x	x	x				x	H	691
406		Toldijk	Lewedorp	1	Tilia europea	1976		linde	x	x	x					A	1091
407		Toldijk 7	Lewedorp	1	Tilia europaea 'Pallda'	1976 O		linde	x	x					x	A	563
412		Dekkersweg 6	Lewedorp	1	Juglans regia	1921 P		okkermoot	x	x						A	471
413		1 Dekkersweg 3	Lewedorp	5	Juglans regia	1931 P		okkermoot	x	x						A	1466
413		3 Dekkersweg 3	Lewedorp	2	Robinia pseudocacia	1951 P		valse acacia	x	x						A	1466
413		4 Dekkersweg 3	Lewedorp	1	Fraxinus excelsior	1931 P		es	x	x						A	1466
416		Quarispolderweg 3	Lewedorp	1	Ulmus hollandica 'Commeilin'	1951 P		iep	x	x						H	335
418		1 Oude Veerweg 5	Lewedorp	1	Aesculus hippocastanum	1941 P		paardekastanje	x	x						A	527
418		2 Oude Veerweg 5	Lewedorp	1	Aesculus hippocastanum	1911 P		okkermoot	x	x					x	A	527
419		Oude Veerweg 8	Lewedorp	1	Tilia europaea 'Pallda'	1941 P		paardekastanje	x	x						A	1451
297		1 Vleugelhofweg 4	Nieuwdorp	8	Tilia europaea 'Pallda'	1921 P		linde	x	x						K	881
397		1 Kasteelweg (begraafplaats ger. k.)	Nieuwdorp	2	Fraxinus excelsior 'Pendula'	1966 O		treures	x	x						H	56
397		3 Kasteelweg (begraafplaats ger. k.)	Nieuwdorp	2	Ilex aquifolium	1951 O		huist	x	x					x	H	56
397		4 Kasteelweg (begraafplaats ger. k.)	Nieuwdorp	1	Robinia pseudocacia	1961 O		valse acacia	x	x						H	56
397		5 Kasteelweg (begraafplaats ger. k.)	Nieuwdorp	2	taxus baccata	1911 O		taxus	x	x						H	56
397		7 Kasteelweg (begraafplaats ger. k.)	Nieuwdorp	1	Sambucus nigra	1951 O		vlier	x	x						H	56
397		8 Kasteelweg (begraafplaats ger. k.)	Nieuwdorp	5	Chamaecyparis ?	1951 O		dwergcypres	x	x					x	H	56
398		1 Kasteelweg 2	Nieuwdorp	1	Platanus hispanica	1930 P		plataan	x	x						H	57
398		2 Kasteelweg 2	Nieuwdorp	1	Fagus sylvatica 'Atropurpurea'	1890 P		beuk	x	x						H	57
399		Lewediijk 21	Nieuwdorp	1	Pyrus communis	1911 P		peer	x	x						H	74
400		Lewediijk	Nieuwdorp	1	Tilia europaea 'Pallda'	1891 P		linde	x	x						H	690
421		Lewediijk	Nieuwdorp	1	Tilia europea 'zwarte linde	1871		linde	x	x						AN	330
1005		Coudorp-Schippersweg	Nieuwdorp	1	Tilia europaea 'Pallda'	1900 P		linde	x	x						H	202
69		Brillelesdijk 3	Nisse	6	Pterocarya fraxinifolia	1971 P		vleugelhoot	x	x						W	1211
189		3 Zuidweg 16	Nisse	2	Populus can. 'Marilandica'	1941 P		populier	x	x						W	1038
172		Paul Krugerstraat	Nisse	1	Tilia europea	? O		linde			x					V	413
174		Notenboomdijk 3	Nisse	3	Populus euramericana	1956 P		populier	x	x						W	1
178		Dorpsplein 25	Nisse	1	Tilia europaea 'Pallda'	1891 P		linde	x	x						AS	134
279		1 Zuidweg 3	Nisse	1	Fagus sylvatica 'Atropurpurea'	1891 P		beuk	x	x						X	854
279		2 Zuidweg 3	Nisse	1	Fagus sylvatica 'Atropurpurea'	1940 P		beuk	x	x						X	854
279		3 Zuidweg 3	Nisse	1	Quercus robur	1871 P		eik	x	x						X	854
279		5 Zuidweg 3	Nisse	2	Platanus acerifolia	1871 P		plataan	x	x						X	854
279		6 Zuidweg 3	Nisse	2	Juglans regia	1951 P		walnoot	x	x						X	855
1018		Rondepoldersdijk	Nisse	1	Tilia europaea 'Pallda'	1880 O		linde	x	x					x	W	518
236		Stormpolderdijk 2	Oudelande	2	Juglans regia	1901 P		walnoot	x	x						P	408
237		Kamerpolderdijk 5	Oudelande	1	Aesculus hippocastanum	1951 P		kastanje	x	x						P	501
252		1 Oudelandsepolderdijk 9	Oudelande	5	Fagus sylvatica	1941 P		beuk	x	x						P	223
252		2 Oudelandsepolderdijk 9	Oudelande	6	Fraxinus excelsior	1951 P		es	x	x						P	223

413412

382

368

404

377

403

383

384

400

Schenkeldijk

397

398

380

381

399

Kasteelweg

421

Havenweg

Prinses Margrietstraat

Citadel

Knaphof

379

297

20

Schippersweg

1005

Slootweg

Frankrijkweg

Molendijk

Halsweg

Driedijk

Akkerweg

Sloeweg

Driedijk

Middelburgsestraat

40

45

41

Borsseledijk

1004

42

Luxemburgweg

Europaweg Oost

Lange Noordweg

49

Borsseledijk

Jurjanenweg

Bernhardweg